

274/2025 Sb.

Zákon

ze dne 2. července 2025

O jednorázovém odškodnění za ochranný dohled z politických důvodů

Vyhlášeno dne 10. září 2025, datum poslední novelizace 10. září 2025

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

Účel zákona

Účelem zákona je odškodnit státní občany České republiky, jimž byl z politických důvodů uložen ochranný dohled podle zákona č. 44/1973 Sb., o ochranném dohledu, který zcela nebo zčásti vykonali.

§ 2

Oprávněná osoba

(1) Oprávněnou osobou podle tohoto zákona je fyzická osoba, které byl podle zákona č. 44/1973 Sb., o ochranném dohledu, uložen ochranný dohled, který zcela nebo zčásti vykonala, byl-li jí uložen v souvislosti s

a) trestným činem, za který byla tato osoba rehabilitována podle zákona č. 82/1968 Sb., o soudní rehabilitaci, nebo podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, nebo

b) trestným činem uvedeným v § 2 nebo 4 zákona č. 119/1990 Sb., ve znění zákona č. 47/1991 Sb., pokud bylo její odsouzení pro takový trestný čin zrušeno cestou obnovy řízení, stížnosti pro porušení zákona, podle § 6 zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, anebo podle § 11 zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu.

(2) Oprávněná osoba má nárok na poskytnutí jednorázového odškodnění (dále jen „odškodnění“), jestliže je ke dni podání žádosti občanem České republiky.

§ 3

Odškodnění

Oprávněná osoba má nárok na poskytnutí odškodnění ve výši 100 000 Kč.

§ 4

Uplatnění nároku

- (1) Žádost o poskytnutí nároku je možné podat nejpozději do 31. prosince 2026, jinak nárok zaniká.
- (2) Včas uplatněný nárok, pokud o něm nebylo rozhodnuto nebo pokud odškodnění nebylo vyplaceno, přechází v případě smrti oprávněné osoby na její dědice.

§ 5

Řízení o žádosti

- (1) Nárok uplatňuje oprávněná osoba podáním písemné žádosti. K řízení o žádosti je příslušné Ministerstvo spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“).
- (2) V žádosti oprávněná osoba uvede vedle náležitostí stanovených správním řádem také číslo bankovního účtu, na který má být odškodnění vyplaceno, požaduje-li jeho výplatu tímto způsobem, a připojí k ní podklady dokládající splnění podmínek podle § 2 odst. 1.
- (3) Splnění podmínky podle § 2 odst. 2 ověří ministerstvo z informačního systému evidence obyvatel vedeného podle zákona o evidenci obyvatel.
- (4) V případě pochybností o oprávněnosti nároku si ministerstvo vyžádá stanovisko Ústavu pro studium totalitních režimů, který jej vydá do 90 dnů ode dne doručení této žádosti. O dobu nutnou k vypracování tohoto stanoviska se prodlužuje lhůta pro vydání rozhodnutí. Stanovisko Ústavu pro studium totalitních režimů je pro ministerstvo závazné.
- (5) Státní orgány a právnické i fyzické osoby jsou povinny na žádost ministerstva poskytnout bezplatně podklady nezbytné k prokázání nároku a vyvinout potřebnou součinnost.
- (6) Ministerstvo nárok oprávněné osobě přizná, pokud tato osoba prokázala splnění podmínek podle § 2 nebo vyplývá-li oprávněnost jejího nároku ze stanoviska Ústavu pro studium totalitních režimů; namísto písemného vyhotovení rozhodnutí o tom ministerstvo učiní záznam do spisu, který obsahuje náležitosti uvedené v § 67 odst. 2 správního řádu. Záznamem do spisu rozhodnutí o poskytnutí odškodnění nabývá právní moci.
- (7) Nesplňuje-li žadatel podmínky podle § 2, ministerstvo rozhodne o zamítnutí žádosti.
- (8) Proti rozhodnutí ministerstva není přípustný rozklad.

§ 6

Místní příslušnost soudu ve správním soudnictví

K řízení o žalobě proti rozhodnutí ministerstva podle soudního řádu správního je místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu má navrhovatel bydliště, popřípadě v jehož obvodu se zdržuje. Nelze-li takto místní příslušnost určit, je místně příslušným krajský soud, v jehož obvodu je sídlo ministerstva.

§ 7

Vyplacení odškodnění

Ministerstvo vyplatí odškodnění podle § 3 do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o poskytnutí nároku převodem na bankovní účet uvedený v žádosti nebo poštovním poukazem.

§ 8

Přechodné ustanovení

Lhůta pro vydání rozhodnutí neběží po dobu 5 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 9

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

Pekarová Adamová v. r.

Pavel v. r.

Fiala v. r.